

KOMISJA

RODZINY, ZDROWIA I SPRAW SPOŁECZNYCH

protokół z posiedzenia 27 / 17 w dniu 27 marca 2017 roku

Posiedzenie odbyło się w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego w Opolu na Ostrówku. Lista obecności członków Komisji oraz wnioski z posiedzenia w załączeniu. Posiedzenie rozpoczęło się o godz 13⁰⁰ zakończyło o godz 14⁰⁰. Obrady prowadził Przewodniczący Komisji Norbert Krajczy według zaplanowanego porządku obrad.

Porządek obrad:

1.Zaopiniowanie projektu uchwały w sprawie zbycia w drodze darowizny nieruchomości położonej przy ul. W. Witosa 26, stanowiącej własność Województwa Opolskiego, na rzecz Uniwersytetu Opolskiego.

2.Raport z wykonania w 2016 roku „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016 – 2017”.

3.Informacja pt. Realizacja Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Województwa Opolskiego”.

4.W ramach przygotowań do kwietniowej sesji Sejmiku - omówienie informacji dot. zanieczyszczenia środowiska w województwie opolskim (głównie zapylenie, substancje rakotwórcze) – przełożenie na choroby cywilizacyjne oraz zdrowie mieszkańców regionu wraz z załącznikiem – Stan jakości powietrza w województwie opolskim.

5. Sprawy różne.

** zmieniona została kolejność omawiania punktów porządku obrad.*

Raport z wykonania w 2016 roku „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016 – 2017”.

Informacja pt. Realizacja Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Województwa Opolskiego”.

Jacek Ruszczewski – Pełnomocnik Zarządu Województwa Opolskiego – na najbliższej sesji Sejmiku będą omawiane dwie informacje dot. Raportu za rok 2016 z realizacji programu zwalczania narkomanii (zapis ustawowy mówi o przyjęciu Raportu do 30 marca każdego roku) oraz informacja z realizacji Programu rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wydatki na realizację obu programów finansowane były z opłat za wydawanie zezwoleń na hurtowy obrót napojami alkoholowymi. Program zwalczania narkomanii realizowany był w trzech obszarach tj. profilaktyka, następnie leczenie, rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych osób uzależnionych i społecznej reintegracji oraz badania i monitoring. W praktyce ważne jest połączenie profilaktyki oraz badań i monitoringu, bowiem od kilku lat

bardzo szybko zmienia się rynek środków psychoaktywnych tzw. dopalaczy. Istotna jest aktywność samorządów w zakresie profilaktyki, z drugiej strony aktywność młodych ludzi dot. używania alkoholu, narkotyków i nowych środków psychoaktywnych. Aktywność gmin w zakresie profilaktyki w 2016 roku była przedmiotem badań sfinansowanych z budżetu Województwa Opolskiego. W województwie opolskim mamy do czynienia od dwóch lat z wysokim zaangażowaniem w realizację i wspieranie realizacji programów profilaktycznych. Zadania w 2016 roku w ramach programu przeciwdziałania narkomanii były realizowane w ośmiu blokach tematycznych, jednym z nich była profilaktyka HIV, ale głównie było to przeciwdziałanie narkomanii, czyli szeroko pojęta profilaktyka. Dalsze działania dotyczyły terapii osób uzależnionych. Ważnym dorobkiem przy realizacji Programu jest zdobyta wiedza nt. sytuacji związanej z uzależnieniami, różnych aspektów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz korygowanie działań w oparciu o tą właśnie wiedzę, dobra współpraca z samorządami oraz wiedza wynikająca z prowadzonych badań i monitoringu zjawiska.

Również działania prowadzone w ramach Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych finansowany jest z wpływów za wydawanie zezwoleń na hurtowy obrót napojami alkoholowymi. Wysokość tych wpływów odznacza się cyklem dwuletnim, na przemian występuje rok z większymi dochodami i rok z dochodami mniejszymi i te wydatki muszą się bilansować w cyklu dwuletnim. Program jest załącznikiem do Wojewódzkiej Strategii w zakresie Polityki Społecznej na lata 2016 – 2025, a niektóre zadania są realizowane w ramach Regionalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Województwa Opolskiego na lata 2016 – 2017. Wydatki na realizację tego Programu zostały podzielone na trzy obszary – leczenie odwykowe, profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz innych powiązanych uzależnień oraz ochronę zdrowia psychicznego. Ze środków przeznaczonych na realizację Programu sfinansowano dwie dotacje dla Ośrodka Leczenia Odwykowego w Woskowicach Małych oraz dotacje dla Samodzielnego Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Branicach. Środkami Programu wspierane są działania organizacji pozarządowych, szkolenia, konferencje i prowadzenie badań oraz monitoringu działań profilaktycznych. Od lat istnieje dobra współpraca samorządu województwa z samorządami lokalnymi, które realizują swoje programy.

**Członkowie Komisji przyjęli informacje dot. realizacji Wojewódzkich Programów Przeciwdziałania Narkomanii i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – wniosek w załączeniu.*

Zaopiniowanie projektu uchwały w sprawie zbycia w drodze darowizny nieruchomości położonej przy ul. W. Witosa 26, stanowiącej własność Województwa Opolskiego, na rzecz Uniwersytetu Opolskiego.

N.Krajczy – w uzasadnieniu do projektu uchwały zapisano, że przekazanie dotyczy 71 działek usytuowanych przy ulicy Witosa w Opolu, których wartość na dzień 8 grudnia 2016 roku oszacowano na 178 mln zł. Po przyjęciu uchwały Sejmiku w tej sprawie aktem notarialnym Zarząd Województwa przekaże nieruchomości Uniwersytetowi Opolskiemu. Przekazanie WCM-u nastąpiłoby od II półrocza 2017 roku. Wojewódzkie Centrum Medyczne w 2016 roku przyjęło 215,6 tys pacjentów, osiągnęło przychody w wysokości 177 mln zł, zatrudniało 1330 osób. W 2016 roku WCM nie miał zadłużenia, nie ma też. Kredytu.

S.Mazur – po uprawomocnieniu się tej uchwały Sejmiku Województwa Opolskiego Zarząd Województwa dokona przekazania jednostki. Uniwersytet Opolski wskazał dzień 30 czerwca br. jako datę przejścia i uzyskania w tym momencie statusu organu prowadzącego.

N.Krajczy – jeśli ujemny wynik finansowy za 2017 rok przekroczy poziom amortyzacji to za I półrocze ten dług pokrywa samorząd województwa, a za drugie półrocze kto?

S.Mazur – w tej sytuacji dług za II półrocze będzie zobowiązany pokryć Uniwersytet Opolski.

** Członkowie Komisji pozytywnie zaopiniowali projekt uchwały – wniosek w załączeniu*

W ramach przygotowań do kwietniowej sesji Sejmiku - omówienie informacji dot. zanieczyszczenia środowiska w województwie opolskim (głównie zapylenie, substancje rakotwórcze) – przełożenie na choroby cywilizacyjne oraz zdrowie mieszkańców regionu wraz z załącznikiem – Stan jakości powietrza w województwie opolskim.

N.Krajczy – na kwietniowej sesji Sejmiku będzie omawiany temat zanieczyszczenia powietrza i wpływu tych zanieczyszczeń na zdrowie mieszkańców regionu. Chciałbym w związku z tym prosić dr. Kazimierza Drosika i Wojewódzkiego Inspektora Krzysztofa Gaworskiego o ok. 10 minutowe wystąpienia na sesji.

Kazimierz Drosik – środowisko z punktu widzenia medycyny to nie tylko smog. My onkolodzy zajmujemy się wszystkimi zanieczyszczeniami, szkodliwymi warunkami, wirusami itd. Czy podczas sesji Sejmiku omawiane będzie tylko zjawisko smogu, czy również innych zanieczyszczeń, innych szkodliwych czynników? Jeśli skupilibyśmy się na smogu (cząstki stałe PM-10, PM-2,5 i benzen) to wg badań prowadzonych w onkologii smog może być przyczyną 20% zachorowań więcej na choroby onkologiczne i to głównie na raka płuc. Benzen to jest tak powszechne zanieczyszczenie, że trudno byłoby znaleźć populację, która nie miałaby styczności z benzenem. Badania prowadzono na zwierzętach i zanotowano wzrost zachorowań na białaczki, chłoniaki i raka płuc.

Krzysztof Gaworski – w 2005 roku weszła dyrektywa powietrzna i od tego czasu prowadzimy ujednolicone pomiary. Inspekcja Ochrony Środowiska realizuje dwa zadania, pierwsze to kontrola korzystania ze środowiska (mniejsze instalacje to kompetencja starosty, większe instalacje to kompetencje Marszałka) i zatrudniamy 17 inspektorów kontrolujących. Drugi dział to działalność badawczo-monitoringowa. Główny Inspektor Ochrony Środowiska przedstawia stan środowiska na arenie międzynarodowej, a my jesteśmy 1/16 tej informacji. Stan środowiska w województwie opolskim jest niezły, pomimo dużej ilości dużych instalacji wpływających na stan środowiska. Dla porównania w województwie dolnośląskim jest 280 takich instalacji, w województwie śląskim 480, a np. w podlaskim 78. Jesteśmy najmniejszym, ale bardzo uprzemysłowionym województwem, mamy 210 dużych instalacji, mamy dużą chemię Azoty w Kędzierzynie-Koźlu, Zakłady Koksownicze w Zdieszowicach, Blachownie i wiele innych. Produkcujemy rocznie 140 ton benzenu, na tyle jest zgoda Marszałka. Taka mamy rzeczywistość i nie możemy popadać w popłoch. Oczywiście sytuacja zawsze może być lepsza, ale żyjemy w takiej, a nie innej rzeczywistości, wykonujemy badania i mieścimy się w normach. Problemem jest benzo(a)piren i ten problem dotyczy Polski i całej Europy, powstaje przy spalaniu substancji organicznych. Drugi poważny problem to pył PM – 10, ale od 2010 roku obserwujemy tendencję spadkową, normy nie są przekroczone. W 2017 roku norma dla PM – 10 nie będzie dotrzymana, ale to wynika z tego jaka mamy pogodę i na to nie mamy wpływu. Następny rodzaj zanieczyszczeń to emisje zanieczyszczeń gazowych – 46%, z czego 38% emitują gospodarstwa domowe, 7% rolnictwo i 1% sektor usług. Zanieczyszczenie powietrza powoduje także transport, 63% zanieczyszczeń powietrza powodujemy sami to gospodarstwa domowe oraz w mniejszym stopniu transport, 16% to energetyka, czyli negatywne oddziaływanie przemysłu. Przy zanieczyszczeniach pyłowych największy udział mają gospodarstwa domowe. Może ze strony

organów administracji powinny być nałożone wyższe kryteria (wójt, burmistrz, starosta, Marszałek, Minister). Ostatnio dostaliśmy dużą dawkę informacji, z która nie wszyscy wiedzą co zrobić, więc często robią głupoty. U nas nie ma średniorocznych przekroczeń, a np. w województwie śląskim są. Nie jesteśmy w kraju wyspą, jesteśmy w otoczeniu województw z wysokim stopniem zanieczyszczeń powietrza. Wiele lat temu zainwestowano w ochronę wód i po latach mamy efekt w postaci poprawy jakości wód w kraju. Trochę media za mało wgłębiają się w temat dot. zanieczyszczenia środowiska, często podawane przez media informacje niepotrzebnie wywołują strach i panikę. Może WFOŚ i GW powinien prowadzić zakrojoną na szeroką skalę akcją edukacyjną, realizować programy edukacyjne. Kiedyś mieliśmy taki program z powiatem brzeski, było też wydane specjalne wydawnictwo i ta akcja edukacyjna odniosła pozytywny skutek. Informacje przekazywane przez takie stowarzyszenia jak Alarm smogowy wprowadzają społeczeństwo w błąd, są niewiarygodne, bo porównują np. przekroczenie średnioroczne z przekroczeniem godzinowym. Poziom alarmowy został w naszym regionie przekroczony w 2017 roku raz – 9 stycznia w Zdzeszowicach. Oddychać musimy, fachowcy mogliby opracować instrukcje, co zrobić, aby jak najbardziej ochronić się przed złym powietrzem. Temat jest dość nośny, związany ze sprawą spalania węgla, w środkowej Europie plasujemy się pod tym względem gdzieś po środku stawki. Mniej hasła i akcji, a więcej rzetelnej pracy, potrzebny jest dobry program – jak w przypadku ochrony wód – następnie dobrze zrealizowany i wtedy będą efekty.

Kazimierz Drosik – w 1983 roku rozpocząłem pracę w województwie opolskim i ciągle spotykaliśmy się z pytaniami o zachorowalność na choroby nowotworowe w okolicach Kędzierzyna-Koźła i wcale ta zachorowalność nie była wyższa, ale my tłumaczyliśmy to młodszą populacją w tym rejonie, najniższa zachorowalność miała miejsce w zachodniej części Koźła. Zanieczyszczenie powietrza nie zawsze przekłada się na zachorowalność. Jednorazowe przekroczenia nie mają wpływu na zachorowalność, gdyby występowały stałe przekroczenia to mogłyby to mieć wpływ na wzrost zachorowań. W chwili obecnej jest bardzo trudno uzyskać dane dot. zachorowalności, dysponujemy starymi danymi, ze względu na ochronę danych osobowych i fakt, że teraz Warszawa przejęła gromadzenie statystyk.

R.Donitza – 40 % złego stanu powietrza, złego stanu środowiska wynika z tego, co sami robimy. Mieszkam na wsi, wieczorem czuć czym się pali. Można byłoby dużo zrobić poprzez edukację. Wiele osób pali nieumiejętnie i przez chęć oszczędzania wyrządza środowisku i nam wszystkim szkodę. Szkolenia, edukacja, proste tłumaczenie problemu mogłoby pomóc i wpłynąć na poprawę powietrza.

K.Gaworski – jestem byłym samorządowcem. Ludzie budują domy i zakładają firmy i na swojej drodze napotykają kogoś, kto chce sprzedać swój produkt, nie zawsze jest to dobry wybór. Może gdyby w każdej gminie była osoba (np. opłacana przez samorząd), która profesjonalnie doradzi w wyborze instalacji wytwarzającej energię i ciepło to taki doradca przysłużyły się nam wszystkim.

K.Drosik – budujemy kolejne bloki w Elektrowni Opole, szkoda, że to ciepło ucieka, zamiast służyć mieszkańcom i przyczyniać się do ochrony powietrza.

N.Krajczy – dobrym efektem sesji powinny być wnioski, które będą mówiły o edukacji społeczeństwa, wdrożeniu programów edukacyjnych, wyasygnowaniu środków na publikacje służące edukacji mieszkańców.

Opracowała

Jadwiga Moryto

Przewodniczący Komisji

Norbert Krajczy